

Zuluer, der gjorde i tjeneste i Beskyttelsestropperne i Tysk Østafrika

Indledning

Ved oprettelsen af de væbnede styrker i Tysk Østafrika i maj 1889 - oprindeligt betegnet *Wissmanntruppe* efter deres chef, kaptajn Hermann von Wissmann og siden *Schutztruppe* (Beskyttelsestropperne) - indgik nogle hundrede zuluer, som blev hvervet i Portugisisk Østafrika (i dag Mozambique).

I praksis var de indfødte soldater ikke zuluer, altså en del af den sydafrikanske befolkningsgruppe, men stammede fra befolkningsgrupperne Shangaan eller Ngoni [1](#), der bl.a. boede i Portugisisk Østafrika.

Fra tysk side blev denne del af Wissmanntropperne dog betegnet som zuluer (stavet *Zulu* eller *Sulu*), hvorfor denne betegnelse også anvendes her.

Om Zulukompagnierne

I maj 1889 bestod de indfødte elementer af Wissmanntropperne af godt 1.000 mand organiseret i 7½ kompagni.

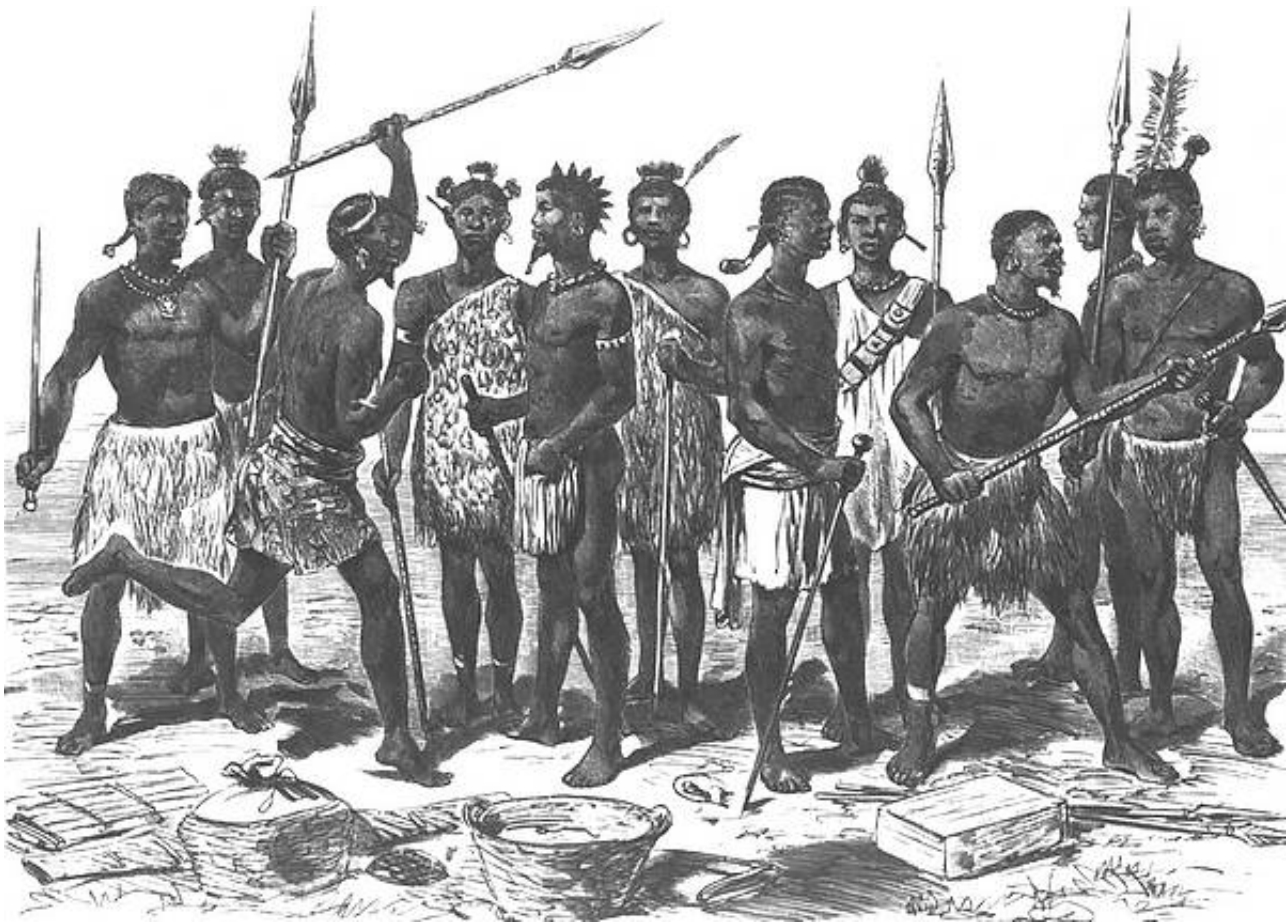
Tyske kolonitropper i Østafrika, maj 1889

Europæere

- 22 officerer
- 56 underofficerer (inkl. sanitetsunderofficerer)
- 2 læger
- 10 intendant mv. (2 officerer og 7 underofficerer)
- 22 tyrkiske politifolk (to officerer og 20 mand)

Indfødte

- 600 askarier, hvervet i Ægypten (6 kompagnier)
- 30 sudanesiske artillerister
- 100 zuluer, hvervet i Portugisisk Østafrika (1 kompagni)
- 80 askarier, hvervet lokalt (½ kompagni)
- 40 somaliske søfolk, hvervet Aden

*Neuengeworbene Zulukrieger der Wißmann'schen Expedition bei ihrer Ankunft in Bagamoyo.
Tegnet af C. Weidmann.*

Fra Koloniales Bildarchiv - Bild Nr. 002-0059-30 (Universität Frankfurt am Main).

Hvervningen

Fra portugisisk side var man i starten ikke interesseret i at lade tyskerne hverve soldater i Portugisisk Østafrika, da man dels selv havde brug for zuluerne til egne enheder, dels netop havde afvist et tilsvarende ønske fra myndighederne i Belgisk Congo.

Frygten for, at urolighederne i Tysk Afrika - den såkaldte Araberopstand - skulle sprede sig til den portugisiske koloni, gjorde dog, at Hermann von Wissmann fik tilladelse til at hverve i størrelsesordenen 500-600 mand, en opgave der i første omgang blev tildelt løjtnant Hans Ramsay.

Hans von Ramsay

Løjtnant Hans Ramsay.

Fra Koloniales Bildarchiv - Bild Nr. 018-0085-15
(Universität Frankfurt am Main).

Hans Ramsay [2\)](#) blev udnævnt til sekondløjtnant i 1. Westpreußisches Fußartillerie-Regiment Nr. 11 [3\)](#).

I 1886 ledsagede han de opdagelsesrejsende brødre Clemens og Gustav Denhardt under en ekspedition til bl.a. Wituland i Østafrika [4\)](#).

Ramsays kendskab til Østafrika kom ham til gode i februar 1889, da han meldte sig som officer i Wissmanntropperne. Han blev straks sendt til Portugisisk Østafrika for at gennemføre hvervningen af et antal zuluer.

I området ved Delagobugten, nær hovedstaden Maputo, lykkes det at hverve 100 mand, hvoraf de fleste var i alderen 17-20 år.

Det forlyder, at en af bevæggrundene for at lade sig hverve var, at prisen på en brud var steget meget voldsomt!

Fra portugisisk side krævede man, at soldaterne kun lod sig hverve for 3 år og at de blev betalt en fast løn. Yderligere skulle man fra tysk side sørge for deres transport ud af landet samt hjemtransport efter tjenestetidens ophør, og hver enkelt soldat skulle registreres af en portugisisk embedsmand inden afrejsen.

Allerede i slutningen af maj 1889 lod Wissmann hverve yderligere et antal zuluer, idet omkring en fjerdedel af de 600 sudanesiske askarier, hvervet i Ægypten, var blevet syge (yderligere 600 sudanese hverves i marts 1890).

200 mand blev optaget som rekrutter i juli 1889 og påbegyndte straks deres uddannelse. Kompagnierne blev herefter betegnet som henholdsvis 1. og 2. Zulukompagni.

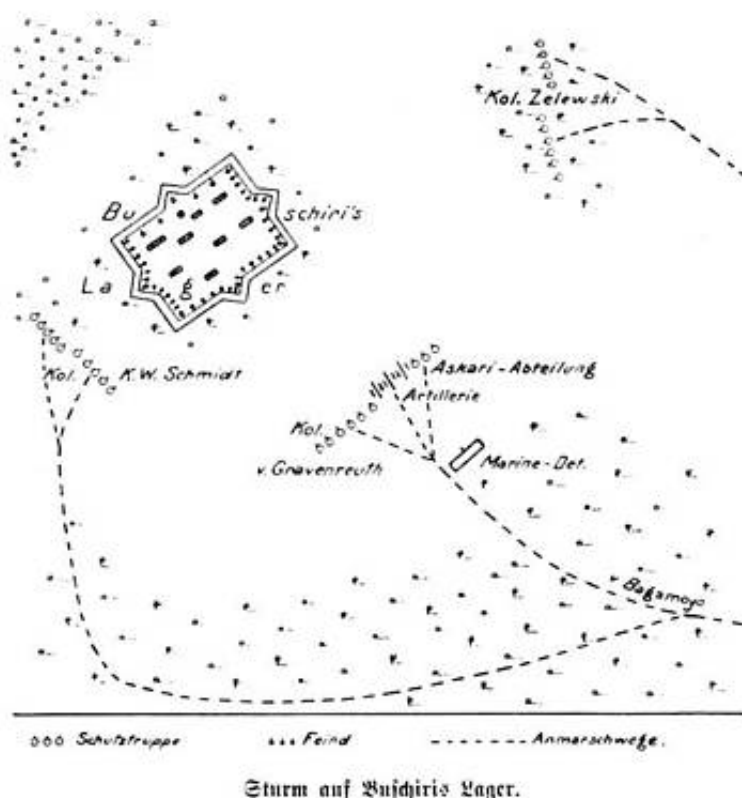
Uddannelse

En af kompagnicheferne i Wissmantropperne, Georg Richelmanns, citeres i Ernst Nigmanns *Geschichte der Kaiserlichen Schutztruppe in Deutsch-Ostafrika* (Kilde 6) for følgende beretning om zuluernes første uddannelse i eksercits:

"Hvad der nu skulle ske, blev grundigt forklaret for alle, og disse gode folk nikkede forstående. Men næppe var de ordnet i geledder og kommanderet i retstilling, før en af rekrutterne sprang frem foran geledderne, hvor han opførte en vild krigsdans. Den preussiske underofficer, som stod for uddannelsen af rekrutterne, blev ganske stum af forbavselse, og vores indfødte kammerat fik lov til at fortsætte sin krigsdans. Han mente det jo godt, og ville gerne vise hvilke fantastisk krigere han og hans kammerater var. Dansen blev afsluttet med et par mumlende ord [nok fra underofficeren], mens zuluerne med noget højere stemmeføring tilkendegav deres begejstring. Rekrutten trådte nu ind på sin plads, men næppe var han væk, før ... nærmest som skudt ud af en kanon ... endnu en zulu sprang frem; han gav sig til at opføre en endnu vildere krigsdans; og ville tydeligvis ikke stå tilbage for sin kammerat. Da han var færdig, blev han takket for sin indsats, og alle zuluere fik nu at vide, at det nu var deres tur til at lære vores måde at danse krigsdans på, for ellers ville de ikke blive i stand til at bruge deres flotte bagladere på rette vis. Det forstod de naturligvis, og de tog straks fat på arbejdet med stor entusiasme."

Ernst Nigmann, der selv var officer i Beskyttelsestropperne fra 1902 til 1907, tilføjer, at man måske klarere forstår den udviste entusiasme, når man tager i betragtning, at zuluerne blev indsat i kamp efter kun fire dages uddannelsen, og at de her klarede sig godt.

I kamp

Kort 1: Det tyske angreb på Buschiris lejr den 8. maj 1889.
Fra Kilde 6.

De første 100 zuluere blev organiseret i et kompagni, der var under kommando af løjtnant Erich von Medem [5](#).

Sammen med et sudanesiske kompagni, der var under kommando af løjtnant Hans Ramsay, indgik

zulukompagniet i *Abteilung von Zelewski*, der havde kaptajn Emil von Zelewski [6](#)) som chef (på dette tidspunkt blev graden betegnet som *Chef*, siden ændret til *Hauptmann*).

Under angrebet på Buschiris lejr nær Bagamoyo - Buschiri var lederen af det arabiske oprør -, den 8. maj 1889, blev Zelewskis to kompagnier indsat på den tyske styrkes højre fløj. På kortet angivet som Kol. (= Kolonne) Zelewski.

Kilde 6 beskriver videre, at zuluerne agerede tappert under fremrykningen mod lejren. Efter at de havde krydset de fjendtlige befæstningsanlæg opførte de sig til gengæld som vilde; med stort besvær lykkedes det dog kompagniets befalingsmænd igen at få styr på tropperne.

Daglig tjeneste

Forsøg på at danne kompagnier ved at kombinere sudanesiske og zulu askarier slog fejl, idet de to grupper konstant oppe at toppes; forsøgene blev derfor indstillet.

Månedslønnen for zuluerne var 24 mark, mens de sudanesiske askarier fik 30 mark. Forskellen tog tilsyneladende udgangspunkt i, at de sudanesiske askarier i princippet alle havde gjort tjeneste i den ægyptiske hær og blev betragtet som meget effektive soldater, mens man anså zuluerne som mindre effektive.

Wissmann beskriver dog i december 1889 zuluerne som både modige og i stand til at klare de vanskelige klimatiske forhold, og han fik den tyske regerings tilladelse til at hverve endnu et antal.

Løjtnant Hans Ramsay og to zulu askarier.

Kilde ukendt; billedet er set til salg på eBay.

Den kommission, som herefter rejste til Portugisisk Østafrika for at hverve nye rekrutter, vendte dog tilbage med uforrettet sag, idet det var rygtedes, hvor farligt militærtjenesten var. I stedet søgte unge zuluere nu arbejde i de sydafrikanske guld- og diamantminer i Transvaal provinsen, hvor de kunne tjene gode penge og løbe en mindre risiko.

I slutningen af december 1889 var der ca. 230 zulu askarier i Wissmanntropperne, og de begyndte nu at ytre ønske om at få samme betaling som deres sudanesiske kammerater, ligesom de også krævede at få

ført kvinder fra deres egen befolkningsgruppe til Tysk Østafrika, en ting man havde tilladt en del af askarierne, der blev hvervet i Ægypten.

Fra tysk side imødekom man ingen af zuluernes ønsker og da deres tjenestetid udløb i efteråret 1892, forlod stort set alle tilbageværende zulu askarier Tysk Østafrika.

Enkeltpersoner

I 1896 var der dog endnu 23 zuluer blandt askarierne. To af disse zuluer var brødrene Sykes Mbuwan (?-1904) og Plantan (?-1914), som begge hørte til de første 100 zuluer, der kom til Tysk Østafrika.

Deutsch-Ostafrika, Daressalam Heliographen-Abteilung.
Fra Bundesarchiv Bild 146-1984-062-04 (Wikimedia)

Thomas Morlang oplyser videre i Kilde 1, at Sykes Mbuwan giftede sig med en kvinde fra den centrale del af Tysk Østafrika og de fik sønnen Kleist Sykes (1894-1949), der i 1906 blev antaget som elev ved telegraftropperne.

Sykes Mbuwan druknede i 1894 under krigen mod Wahehe stammen, ved passage af Ruaha floden [7](#) i den sydlige del af den centrale del af Tysk Østafrika.

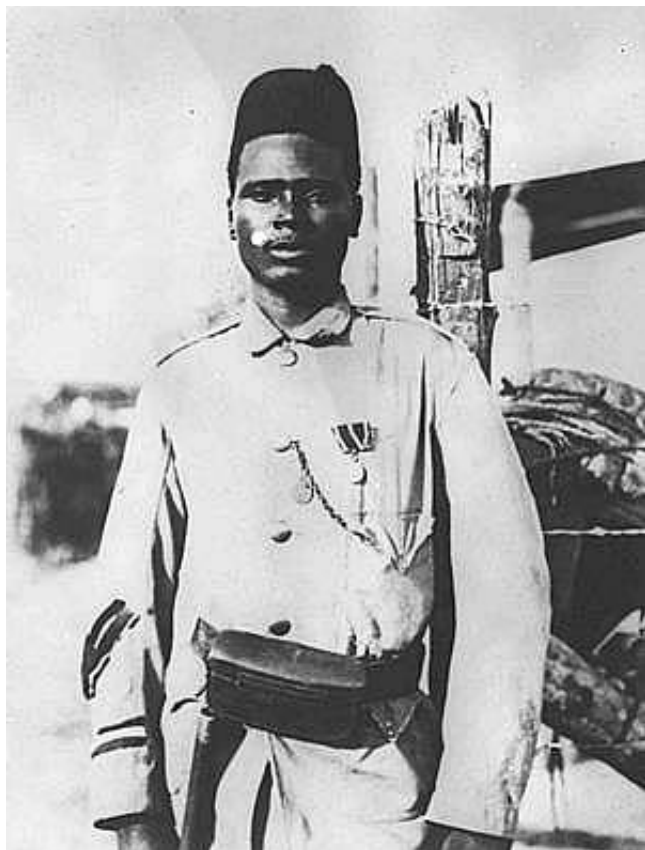

Übergang über Großer Ruaha.

Fra Koloniales Bildarchiv - Bild Nr. 004-1049d-01
(Universität Frankfurt am Main).

Kleist Sykes deltog siden i Første Verdenskrig 8), hvor han blev udnævnt til korporal (*Ombascha*) i december 1915, hvor han udmærkede sig under kampe mod engelskvenlige arabere ved Mwele Ndogo, sydvest for Mombasa. - Se *Efterskrift*.

Uden at være klar over det, har jeg rent faktisk set et billede af den anden bror, Plantan, idet han på et tidspunkt modtog Deutsche Krieger-Verdienstmedaille, 2. Klasse, og er omtalt i Om tyske medaljer tildelt indfødte soldater i Afrika, 1888-1918.

Sulu-Unteroffizier Plantan.

Fra Koloniales Bildarchiv - Bild Nr. 011-1158b-04
(Universität Frankfurt am Main.).

Nærmere studier af *Askari und Fitafita - Farbige Söldner in den deutschen Kolonien* af Thomas Morlang (Kilde 1) samt en anden gengivelse af billedet - Koloniales Bildarchiv - Bild Nr. 027-0803-81 - identificerer underofficeren som en zulu ved navn Plantan.

Fotografiet er anvendt af Chris Dale i omtalen af visse af uniformerne i Østafrika - se *Uniforms of the German East African Schutztruppe Askaris 1891-96 (German Colonial Uniforms)*.

Her er båndet under gradstegnet vist i de er i de daværende tyske nationalfarver, sort-hvid-rød, men ingen kendte kilder kan oplyse, hvad båndet skal symbolisere.

Plantan blev siden udnævnt til officer, hvilket berettigede ham til at føje betegnelsen Effendi til sit navn. Tidligere i sin karriere havde han også fungeret som tolk.

Selvom han egentlig var udlænding, vandt han stor anerkendelse og indflydelse blandt lokalbefolkningen i Dar-es-Salam; en konvertering til muhamedanismen og beherskelse af arabisk har muligvis bidraget til dette.

Til sin død den 11. december 1914 forblev Plantan Effendi i tjeneste ved Beskyttelsestropperne. De nærmere omstændigheder omkring Plantan Effendis død kendes p.t. ikke.

En danskers observationer af de tyske zuluer

Christian Lautherborn, der fra 1888 til sin død i 1906 arbejdede i Tysk Afrika, skrev den 4. juli 1889 således til sin søster i Danmark [9](#)):

"Blandt de Wissmannske sorte Soldater," skriver han, *"interesserer Suluerne mig det meste.*

Da de ankom her, havde de ikke Spor af Begreb om, hvad det egentlig var at være Soldat og om

Civilisation vel ikke mindre, deres Klædedragt var let og luftig som vore første Forældres efter Syndefaldet, kun med den Forskel, at i Stedet for Figenblade brugte de et Stykke Hud, som var skaaret i fine Fryndser og bundet om Lænderne. I Ørene havde de store Huller, som de brugte til at hænge smaa nødvendige Genstande i; i det ene Øre havde de deres Snustobak, som var viklet i et tørt Blad, og i det andet en Tandbørste, ikke en saadan som vi civiliserede Mennesker bruger, men en kort grøn Gren af et sejt Slags Træ, hvoraf den ene Ende [var] tygget til fine Trevler, saa den ser ud, som en Malerpensel, med den renser de deres Tænder efter hvert Maaltid. Deres ullede Paryk var flettet i temmelig lange, tynde Fletninger tilsammen med Græs (noget lignende som, naar vi fletter Hestens Manke med Halm), de strittede ud til alle Sider, ligesom Børsterne paa et Pindsvin.

Og da de saa skulde have Tøj paa, var det Grin at betragte. Deres Uniform bestod af korte Benklæder og Trøje med korte Ærmer; det maa vistnok have været det mest besværlige Arbejde, de i deres Liv havde haft, thi det varede over en Time, inden de lærte at trække de to Klædningsstykker paa. Nogle brugte Trøjen for [som] Benklæder, andre Benklæderne for [som] Trøje, saa trak de Benklæderne paa, foran bag, og Trøjen den samme Vej, eller ogsaa Vrangen ud; da de endelig havde faaet Klæderne rigtig paa, saa kom Turen til den røde Hue. Det var næsten [lige] saa besværligt at faa den til at sidde som at faa Klæderne rigtig paa, thi den uldne Paryk, som i saa mange Aar havde været vant til at stritte ud til alle Sider, lod sig ikke i et Par Minutter give det rigtige Fald, som passede til en Hue; vel blev de stive Fletninger trykkede ind til Siden af Hovedet, og Huen sat paa, men ved den mindste Bevægelse befriede de sig fra deres Fangenskab og rejste sig i Vejret, og Huen sad da og balancerede paa Toppen af Fletningerne, hvorfra den snart faldt ned; men næste Dag sad de omkring paa Gaderne og skar Fletningerne af hinanden, saa de kunde faa Huen paa, thi, som de sagde, de vilde ligne de andre Soldater.

Deres første Skiveskydning var ogsaa meget morsom; de fleste af dem havde været vant til Bue og Pil og ikke Geværer, og medens de sigtede, rystede de af Skræk for, hvad der vilde komme, naar de trykkede løs; men det var kun den første Dag; nu skyder de ikke daarligere end de andre sorte Soldater.

De bliver med hver Dag mere civiliserede. Naar de nu trækker paa Post, saa har de, i Stedet for Snustobak og Tandbørste, i det ene Øre en Cigar og i det andet en Patron; de siger nemlig, det tager længere Tid med at hente en Patron i Tasken end en fra Øret, og hvis Buschiri skulde komme, vil de være parate.

For Resten er de tapre og meget ærgerrige, de siger: "Vi er vilde Mennesker og har aldrig kendt noget til Soldatervæsenet, men det skal ikke vare længe, før vi kan [lige] saa meget som de andre," og de gør sig al mulig Umage for at lære og vil med Tiden blive gode Soldater."

Om Christian Lautherborn

(primært fra Kilde 4)

Christian Lautherborn (1860-1906), der havde en landbrugsmæssig baggrund, rejste i 1879 til USA, hvor han fik ansættelse på en bomuldsplantage i Texas. I 1887 blev han ansat i *Deutsch-Ostafrikanische Gesellschaft*, der bl.a. drev plantagevirksomhed i Tysk Østafrika. Efter nogle måneders uddannelse i Tyskland ankom han i maj 1888 til Afrika.

I 1888-1889 gjorde Christian Lautherborn tjeneste som soldat under Araberopstanden, ikke i Wissmantropperne men i de "lokalforsvarsheder", som blev dannet af de europæiske indbyggere og visse lokale indfødte, "Swahili askarier", inden von Wissmann ankom til området. Christian Lautherborn deltog i forsvaret af Bagamoyo den 6. marts 1889, hvilket omtales bl.a. i hans brev af 6. marts 1889 (se Kilde 3, fra side 41).

Han grundlagde siden en stor plantage i nærheden af Bagamoyo og blev samtidig ledende "arkitekt" ved genrejsningen af en ny by på dette sted efter Araberopstanden. Senere fik han overdraget grundlæggelse og ledelse af flere andre plantager forskellige steder i landet, både bomulds-, sisal(agave)- og kaffeplantager.

Christian Lautherborn var bror til Caroline Carlsen, gift med Vendsyssel Tidendes redaktør, Vilhelm Carlsen. Han havde nær kontakt med søsteren og svogeren i Hjørring, især gennem brevskrivning, men også ved besøg i Danmark.

Gennem årene sendte Christian Lautherborn adskillige kasser med østafrikanske genstande til Hjørring.

Enkelte genstande skænkede han selv til det dengang nyoprettede Vendsyssel historiske Museum, og efter hans død i 1906 skænkede Caroline Carlsen yderligere et stort antal genstande til museet. Genstandene blev vist på Vendsyssel historiske Museums udstilling - Østafrika i Hjørring, Kulturmøde nu og da i 2001.

Museets hjemmeside indeholder en beskrivelse af Christian Lautherborns liv i Tysk Østafrika og ikke mindst en del interessant billedmateriale.

Uniformer

En løjtnant og en zulu askari, 1891.
Fra *Die deutsche Schutztruppe 1889-1918*
af Werner Haupt, Edition Dörfler,
Utting, u.å. (ca. 2002), ISBN 3-89555-032-9.

Det tidligere viste billede af løjtnant Ramsay og de to zulu askarier viser de mørkeblå gallauniformer for officerer henholdsvis zuluer, tilsvarende den her viste farveillustration.

Illustrationen ser ud til at stamme fra et cigaretkort eller et tilsvarende samlekort.

For yderligere oplysninger om Wissmanntroppernes uniformer henvises til Chris Dales hjemmeside German Colonial Uniforms, herunder specielt:

- Uniforms of the Wissmanntroppe German Officers and NCOs 1889-90
- Uniforms of the Wissmanntroppe Askaris 1889-91

Den efterfølgende planche, som er tegnet af Richard Knötel og udgivet i 1924, viser de uniformer, der blev båret af askarierne i Tysk Østafrika fra 1889 til 1891 - en sudanesiske askari i feltuniform, en swahili askari i vagtuniform og en zulu askari i feltuniform. Zuluernes mørkeblå gallauniform svarer i princippet swahili askariernes hvide uniform.

Set i forhold til Christian Lautherborns beskrivelse, er det tydeligt, at den her viste zulu dels har klippet sit hår, dels har lært at tage sin uniform rigtigt på.

Som nævnt blev der i 1889 dannet endnu et kompagni. De to kompagnier var kendetegnet ved, at 1. Kompagni bar en sort kvast på fezen, mens 2. Kompagni bar en hvid kvast. Planchen her ser ud til at vise en zulu fra 1. Kompagni.

I 1891, hvor de militære enheder i Tysk Østafrika blev en del af de tyske kolonienheder, der da blev administreret af Den kejserlige Marine, indførtes mere ensartede uniformer for alle indfødte tropper.

Kilder

1. *Askari und Fitafita - Farbige Söldner in den deutschen Kolonien* af Thomas Morlang, Ch. Links Verlag, Berlin 2008, ISBN 3-86153-476-1, pp 15-20 og 72- 93.
2. *Colonial Armies in Africa 1850-1918* af Peter Abbot, Foundry Books Publications, Nottingham 2006, ISBN 1-90154-307-2.
3. *En tro Tjener - Breve fra Christian Lautherborn* gengivet i bogen *De, der tog hjemmefra* af Karl Larsen. København og Kristiania, Gyldendalske Boghandel Nordisk Forlag, Andet Oplag, 1914, side 48-50 (Arkiv for Dansk Litteratur). Bogen er tilgængelig online og kan downloades i tekst- eller pdf-format.
4. Christian Lautherborn - Plantagebestyrer i Tysk Østafrika (Vendsyssel historiske Museum).
5. Hans Ramsay, *Deutsches Kolonial-Lexikon* (1920), Band III, S. 125 (Universität Frankfurt am Main).
6. *Geschichte der Kaiserlichen Schutztruppe in Deutsch-Ostafrika* by Ernst Nigmann, Ernst Sigfried Mittler und Sohn, Berlin 1911. Genoptrykt ca. 2005. Oversat til engelsk med titlen *The Imperial Protectorate Force - German East Africa 1889-1911* og udgivet af The Battery Press, Nashville, Tennessee 2005, ISBN: 0-89839-335-3. Bogen indeholder 4 plancher og 1 kort; i det tyske genoptryk er dette gengivet i farver. Plancherne kan ses her *Geschichte der Kaiserlichen Schutztruppe für Deutsch-Ostafrika* (Reichskolonialamt).
7. A Collection of Documents pertaining the Uprising in East Africa, Bayerische Staatsbibliothek (PMS Data Bank for the Preparation of History Class).

Per Finsted

Noter:

- 1) Se Shagaan og Ngoni people (Wikipedia).
- 2) Se Hans Gustav Ferdinand von Ramsay (1862-1938) (Wikipedia) og Kilde 5; Hans Ramsay blev adlet i 1911 (= von).
- 3) Regimentet blev oprettet 24. marts 1881; se 1. Westpreußisches Fußartillerie-Regiment Nr. 11 (Grosser Generalstab). Regimentet havde garnison i Thorn - i dag den polske by Torun; se Torun (Netspirit).
- 4) Brødrene Denhardt havde i 1884 og 1885 erhvervet sultanatet Witu, i den nordlige del af Østafrika ved Tanaflodens udmunding i Det indiske Ocean, der da var en del af den engelske interessesfære, fra Sultan Ahmad Ibn Fumo. Deutsch-Wituland var fra 1886 til 1890 en tysk koloni. Se Witu, *Deutsches Kolonial-Lexikon* (1920), Band III, S. 722 (Universität Frankfurt am Main). Som en del af Helgoland Aftalen blev Wituland en del af Engelsk Østafrika, mens øen Helgoland blev en

del af Tyskland. England fik yderligere herredømmet over øen Zanzibar, ligesom en række grænser mellem tyske og engelske områder i Afrika blev lagt fast. Fra tysk side købte man samtidig Mafia øgruppen af Sultanen af Zanzibar, pris 4 millioner mark. Se Heligoland-Zanzibar Treaty (Wikipedia).

5) Eric von Medem (1861-1889) døde af en febersygdom den 22. november 1889.

6) Emil von Zelewski (1854-1891) blev dræbt den 17. august 1891 ved Rugaro sammen med 9 europæere (2 officerer, 1 læge, 6 underofficerer), 1 indfødt officer og 290 askarier (døde og savnede), da hans styrke blev overfaldet af oprørske krigere fra Wahehe stammen. Styrken bestod af 5., 6. og 7. Kompagni og et af disse kompagnier betegnes som et zulukompagni. Det 6. og et af de andre betegnes som et sudanesisk kompagni, men hvilket af kompagnierne, der bestod af zuluere, foreligger ikke oplyst. Læs mere om den dramatiske begivenhed i Aus dem Bericht des Lieutenants v. Tettenborn über den Untergang der Expedition v. Zelewski, Amtspresse Preussens, X. Jahrgang. No. 78. Neueste Mittheilungen 9. Oktober 1891 (Staatsbibliothek zu Berlin).

7) Se Ruaha, Deutsches Kolonial -Lexikon (Universität Frankfurt am Main).

8) Thomas Morlang nævner, at Kleist Sykes førte dagbog under krigen. Dagbogen ejes fortsat af familien, men er desværre ikke til rådighed for offentligheden.

9) Teksten er gengivet fra Kilde 3 med den daværende retskrivning og forfatterens skrivemåde. Bemærkningerne i parenteser er kommentarer fra Karl Larsen, der samlede Christian Lautherborns oprindelige breve. Jeg har delt teksten op i afsnit for at øge læsbarheden.

10) Billedet stammer fra et eksemplar af 1918-udgaven af Wavells bog *A Modern Pilgrim*, udgivet af Constable & Company, London, 1918, som er set til salg på eBay. Se *A Modern Pilgrim in Mecca and a Siege in Sanaa*, by Arthur J. B. Wavell af John Shipman (The British-Yemeni Society). Bogen blev udgivet i 1912; genoptrykt i 1918 og 2005 (dog uden illustrationer). Bogen er gjort tilgængelig online via State Central Library, Hyderabad, se *A Modern Pilgrim in Mecca* (Internet Archive).

Deutsches Reich.

Sudanesen-Askari,
feldmarschmäßig.

Suaheli-Askari,
Wachtanzug.

Sulu-Askari
feldmarschmäßig.

Ostafrikanische Schutztruppe.

1889—1891.

Bei Errichtung der Eingeborenentruppen war die Uniformierung noch nach der Stammeszugehörigkeit verschieden. Als im Jahre 1891 eine gleichmäßige Askariuniform eingeführt wurde, unterschieden sich die einzelnen Kompagnien in der Farbe des um die Mitte der zylindrischen Kopfbedeckung laufenden Besatzstreifens, der vorn eine Schlinge nach oben macht. Die während des Weltkrieges getragene Askariuniform war 1896 zum ersten Male angelegt worden.

Knötel, Uniformenkunde. Band XVIII. Nr. 48.

von Diepenbroick-Grüter & Schulz, Verlag, Hamburg.

Efterskrift - The Arab Rifles

*Arthur John Byng Wavell,
forklædt som Ali bin Muhammad,
fotograferet i Damaskus, 1908 [10](#)).*

De omtalte engelskvenlige arabere kom fra enheden The Arab Rifles, en enhed af kompagnistørrelse, der var hvervet blandt folk fra Yemen, der arbejdede i kystområderne i Engelsk Østafrika. Enheden blev oprettet i 1914 af Arthur John Byng Wavell (1882-1916).

Arthur Wavell var fætter til den senere feltmarskal Archibald Percival Wavell (1883-1950). Begge havde gennemgået officersuddannelsen på Sandhurst og havde gjort tjeneste under Boerkrigen, hvor begge blev tildelt Military Cross.

I 1906 forlod Arthur Wavell hæren (The Welsh Regiment) og slog sig ned i Engelsk Østafrika, hvor han købte en sisalplantage i nærheden af havnebyen Mombasa.

Her stiftede han bekendtskab med den arabiske befolkningsgruppe og efterhånden blev han så interesseret i den islamiske tro, at han besluttede at foretage en pilgrimsrejse til Mekka i 1908, forklædt som en araber fra Zanzibar, der havde studeret medicin i England. Senere rejste han rundt i Yemen (1910-11).

Wavells oplevelser under begge rejse er beskrevet i bogen *A Modern Pilgrim in Mecca and a Siege in Sanaa*.

Wavell's Arab Scouts - Recruited from the Arabs of the African coast.

Fra *The Times History of the War*, Volume 16, p.462

(Canadian Libraries, Internet Archive).

Da Første Verdenskrig brød ud, hervede Wavell en enhed af kompagnistørrelse blandt folk fra Yemen, der arbejdede (bl.a. som vandbærere) i kystområderne langs Det indiske Ocean.

Nogle af soldaterne tilhørte den yemenitiske befolkningsgruppe Hadrami og styrken talte 60-80 mand.

Enheden bar tilnavnet Wavell's Own, Wavell's Arabs og Wavell's Arab Scouts. Den officielle betegnelse var først No. 2 Reserve Company, King's African Rifles, men blev på Arthur Wavells opfordring ændret til The Arab Rifles.

I januar 1916 faldt The Arab Rifles i baghold ved Mwele Ndogo, hvorunder major Wavell og 29 mand blev dræbt. Der blev siden rejst et mindesmærke ved Fort Jesus i Mombasa; major Wavells grav er placeret ved byen Mkongani i den sydlige del af Kenya, nær nationalparken Shimba Hills. Billeder af såvel mindesmærket som graven er gengivet af Harry Fecitt i et par indlæg fra april 2007 i Great War Forum.